ชื่อวิทยานิพนธ์ สมบัติพิโซอิเล็กตริกของวัสดุคอมโพสิท พีแซดที/พอลิเมอร์

ผู้เขียน นางสาวเยาวลักษณ์ เพิ่มพรสกุล

สาขาวิชา ฟิสิกส์

ปีการศึกษา 2545

บทคัดย่อ

เตรียมสารตัวอย่างคอมโพสิทประเภท 1-3 ที่เป็นแท่ง PZT อยู่ในอีพอกซีที่มีสัดส่วนโดย ปริมาตรของ PZT เท่ากับ 0.4 และ 0.6 โดยวิธีที่เรียกว่า dice-and-fill technique และคอมโพสิท ประเภท 0-3 ที่มีก้อน PZT กระจายอยู่ในโคพอลิเมอร์ P(VDF-TrFE) ซึ่งมีสัดส่วนโดยปริมาตร ของ PZT เท่ากับ 0.3โดยวิธีการกคอัด ถ่ายภาพผิวหน้าของคอมโพสิทโดยกล้องจุลทรรสน์ อิเล็กตรอนแบบส่องกราดเพื่อตรวจการแยกตัวของแท่ง PZT ในคอมโพสิทประเภท 1-3 และตรวจ การกระจายตัวของก้อน PZT ในคอมโพสิทประเภท 0-3 ศึกษาความจุความร้อนของสารตัวอย่าง โดยเครื่อง Differential Scanning Calorimeter พบว่าคอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีที่ มีสัดส่วนโดยปริมาตรของ PZT เท่ากับ 0, 0.4 และ 0.6 และคอมโพสิทประเภท 0-3 PZT กับ P(VDF-TrFE) มีค่าความจุกวามร้อนเท่ากับ 2777, 214, 283 และ 2753 J/kg $^{\circ}C$ ตามลำดับ กอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีได้รับสนามไฟฟ้าโพลิงที่มีความเข้ม 10 MV/m เป็นเวลา 15 นาทีที่อุณหภูมิห้อง ศึกษาความเครียดกลที่เกิดขึ้นเนื่องจากสนามไฟฟ้าภายนอกโดยใช้เทคนิคอิน เทอร์เฟอร์โรมิเตอร์ อัตราส่วนระหว่างการกระจัดกับศักย์ไฟฟ้าคือค่าคงที่พิโซอิเล็กตริก พบว่าค่าคง ที่พิโซอิเล็กตริก d_{33} ของคอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีที่มีสัดส่วนโดยปริมาตรของ PZT เท่ากับ 0.4, 0.6 และ1 เท่ากับ 190 ± 10, 188 ± 10 และ 360 ± 10 pm/V ตามลำดับค่าที่ได้สอดคล้อง การคำนวณโดยทฤษฎี

วัดค่าคงที่ไพโรอิเล็กตริกของสารตัวอย่างโดยตรงกล่าวคือสารตัวอย่างจะถูกทำให้ร้อน และเย็นในอัตราที่กำหนดจากนั้นวัดประจุไฟฟ้าที่เกิดขึ้น โดยค่าคงที่ไพโรอิเล็กตริกสามารถหาได้ จากปริมาณของประจุที่เปลี่ยนไปต่อพื้นที่ของขั้วไฟฟ้าต่ออุณหภูมิที่เปลี่ยน พบว่าค่าคงที่ ไพโรอิเล็กตริกของคอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีมีค่าเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนโดยปริมาตร ของ PZT ค่าคงที่ไพโรอิเล็กตริกของคอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีที่มีสัดส่วนโดย ปริมาตรของ PZT เท่ากับ 0.4, 0.6 และ 1 มีท่ากับ 44, 54 และ 74 $\mu C/m^2$ ° C ตามลำดับ

ศึกษาการแพร่ความร้อนของคอมโพสิทจากการวัดความหน่วงเฟสของคลื่นความร้อนที่ แพร่ผ่านเนื้อวัสดุ คอมโพสิทจะถูกยึดติดกับหัววัดไพโรอิเล็กตริก LiTaO3 ด้วยกาวนำความร้อนที่ ผิวหน้าของคอมโพสิททำให้มีสีคำเพื่อช่วยในการดูดกลื่นความร้อน ฉายถำแสงเลเซอร์ที่ความเข้ม แสงถูกมอดดูเลตลงบนผิวหน้าของคอมโพสิททำให้เกิดคลื่นความร้อนแพร่ผ่านจากคอมโพสิทไป ยังหัววัดไพโรอิเล็กตริกทำให้เกิดกระแสไฟฟ้าไพโรอิเล็กตริกขึ้น ความต่างเฟสระหว่าง กระแส ไฟฟ้าไพโรอิเล็กตริกกับความเข้มแสงเลเซอร์จะขึ้นกับความหนาของคอมโพสิทและสมบัติการแพร่ ความร้อน วิเคราะห์ผลการทดลองโดยใช้โปรแกรม Mathematica พบว่าคอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีที่มีสัดส่วนโดยปริมาตรของ PZT เท่ากับ 0.4 และ0.6 มีค่าสภาพการแพร่ความร้อน เท่ากับ 2.24×10^{-7} และ 1.43×10^{-7} m^2/s ตามลำดับ สำหรับอีพอกซีมีค่าสภาพการแพร่ความร้อนเท่ากับ 2.5×10^{-8} m^2/s และคอมโพสิทประเภท 0-3 PZT กับ P(VDF-TrFE) มีค่าสภาพการแพร่ความร้อนเท่ากับ 2.04×10^{-8} m^2/s วัดค่าสภาพการแพร่ความร้อนของ LiTaO3 โดยใช้ คอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีที่มีสัดส่วนโดยปริมาตรของ PZT เท่ากับ 0.4 ที่ผ่านการ โพลิงทำหน้าที่เป็นหัววัดไพโรอิเล็กตริกได้ค่าสภาพการแพร่ความร้อนของ LiTaO3 เท่ากับ 4.39×10^{-7} m^2/s ซึ่งแตกต่างจากค่าที่เคยมีในรายงาน 36 %

จะเห็นว่าคอมโพสิทประเภท 1-3 PZT กับอีพอกซีมีสมบัติน่าสนใจที่จะนำมาทำเป็นหัว วัดไพโรอิเล็กตริกและทรานสดิวเซอร์ สำหรับคอมโพสิทประเภท 0-3 PZT กับ P(VDF-TrFE) ไม่ สามารถโพลิงให้แสดงสมบัติพิโซอิเล็กตริกและไพโรอิเล็กตริกได้เนื่องจากสารตัวอย่างมีความบาง มากและฉีกขาดในระหว่างการโพลิง

Thesis Title Piezoelectric Properties of PZT/Polymer Composites

Author Miss Yaowaluck Phermponsagul

Major Program Physics

Academic Year 2002

Abstract

PZT/epoxy composites having 0.4 and 0.6 volume fraction of PZT with 1-3 connectivity were prepared using the dice-and-fill technique. The composites of the PZT powders dispersed in a P(VDF-TrFE) matrix with 0.3 volume fraction of PZT were fabricated by compression molding. Scanning electron microscope (SEM) was used to check the separation of the PZT rods in the 1-3 composites PZT/epoxy and to check the disperser of the PZT clusters in the copolymer matrix of the 0-3 composites PZT/P(VDF-TrFE). Heat capacity of the composites were investigated by using Differential Scanning Calorimeter. It was found that the value of the heat capacity of the 1-3 composites PZT/epoxy having 0, 0.4 and 0.6 volume fraction of PZT and 0-3 composites were 2777, 214, 283 and 2753 J/kg $^{\circ}C$, respectively. The 1-3 composites PZT/epoxy were poled with an electric field of 10 MV/m for 15 minutes at room temperature. The mechanical strain induced by the external electric field of the composites were obtained using the laser interferometry technique. A ratio between the displacement and driving voltage is a piezoelectric coefficient. It was found that the piezoelectric d_{33} coefficients of the 1-3 composites having 0.4, 0.6 and 1 volume fraction of PZT were 190 ± 10 , 188 ± 10 and 360 ± 10 pm/V, respectively. This value agreed closely with the theoretical predictions.

The pyroelectric p coefficients of the composites were investigated using the direct method. In this method the sample is heated and cooled under controlling rate rate and the resulting charge changing is measured. The pyroelectric coefficient is determined by the charge changing at the electrodes due to changing of the sample temperature. It was found that the composite pyroelectric coefficients increase by the volume fraction of PZT increasing. The value of the pyroelectric coefficients having

0.4, 0.6 and 1 volume fraction of PZT composite were found to be 44, 54 and 74 $\mu C/m^2$ °C, respectively.

The thermal diffusivity of the composites was determined using technique based on the phase retardation measurement of a thermal wave passing through the material. The composite was attached by means of a high thermal conductivity cement to a LiTaO₃ pyroelectric detector. The top surface of the composites was blacken to enhance heat absorption. A sinusoidally-modulated laser beam was projected on the top of the composites and heating results in the propagation of the thermal waves into the composites. The temperature wave diffuses through the composite to the LiTaO₃ detector, generating a pyroelectric current. The phase retardation between the pyroelectric current and laser beam intensity is a unique function of the composite thickness and its thermal diffusivity. By the computer package, Mathematica, the value of the thermal diffusivity were found to be 2.24×10^{-7} and 1.43×10^{-7} m^2/s for the 1-3 composite PZT/epoxy having 0.4 and 0.6 volume fraction of PZT, respectively, 2.5×10^{-8} m^2/s for the epoxy and 2.04×10^{-8} m^2/s for 0-3 composite PZT/P(VDF-TrFE) having 0.3 volume fraction of PZT. The poled 1-3composite PZT/epoxy having 0.4 volume fraction of PZT is used as the pyroelectric detector for determining the thermal diffusivity of the LiTaO₃. The thermal diffusivity of the LiTaO₃ was found to be 4.39×10^{-7} m^2/s which was 38% different from the reported value in the literature.

From the investigation, 1-3 composite PZT/epoxy is promising for applications as pyroelectric detector and transducer. For 0-3 composite PZT/P(VDF-TrFE) the poling process was incompleted because of the damages of the sample during the process.